

**ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

16.13
91

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
ЕНЕРГЕТИКА**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасяме аргументирано предложение за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване общ законопроект 51-553-12-13/07.05.2025 г. на приетите на първо гласуване на 7 май 2025 г. законопроект за изменение на Закона за енергетиката, № 51-454-01-8, внесен от Атанас Зафиров и група народни представители на 13 ноември 2024 г. и законопроект за изменение на Закона за енергетиката, № 51-454-01-23, внесен от Павела Митова и група народни представители на 10 декември 2024 г., изготвен на основание чл. 77, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, както следва:

1. Да бъдат създадени нови § 1, 2 и 3 и § 4 – 20:

§ 1. В чл. 21, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 8 се изменя така:

„8. осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон, определя базова стойност на електрическа енергия за 1 MWh, която битовият краен клиент следва да заплаща за съответния регулаторен период, както и определя компонента от цената на крайния снабдител във връзка със снабдяването с електрическа енергия на битови крайни клиенти;“.

2. Точка 8в се изменя така:

„8в. определя ежемесечно компенсация за покриване на част от разходите на битови крайни клиенти за закупена електрическа енергия от краен снабдител;“.

§ 2. В чл. 30а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „регулираната цена“ се заменят с думата „цената“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Цената на крайния снабдител на електрическа енергия е постигнатата средно претеглена цена по чл. 30в, ал. 2, относима към съответния краен снабдител за съответния месец, и компонентата по ал. 1.“

3. В ал. 3 думите „базовата стойност по чл. 21, ал. 1, т. 8в“ се заменят с „базовата стойност по чл. 30б“.

§ 3. Създават се чл. 30б и 30в:

„Чл. 30б. (1) Комисията определя базова стойност на електрическа енергия за 1 MWh, която е част от цената по чл. 30а, ал. 3, която битовият краен клиент следва да заплаща за съответния регулаторен период.

(2) Базовата стойност по ал. 1 се определя при отчитане на целево предоставени средства по чл. 36д, ал. 1, т. 8 за покриване на разходи по чл. 36б, ал. 1, т. 5 и/или програма, приета от Министерския съвет и/или средства на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за съответния регулаторен период, както и прогноза за средствата за частта от регулаторния период, за която такива средства не са предвидени.

(3) Комисията може да изменя определената базова стойност на електрическа енергия за 1 MWh при изменен размер на средствата по ал. 2 и/или несъответствие на прогнозния с действителния размер на средствата за частта от регулаторния период, за която такива не са предвидени и/или съществено изменение на прогнозната пазарна цена за базов товар.

(4) Комисията може да приеме съкратени процедура и срокове в случаите по ал. 1 и ал. 3.

Чл. 30в. (1) Комисията определя компенсация за покриване на част от разходите на битови крайни клиенти за закупена електрическа енергия от краен снабдител. Размерът на компенсацията може да бъде диференциран според количеството на закупената електрическа енергия. Компенсацията може да бъде за цялото или за част от закупеното количество електрическа енергия от битовите крайни клиенти.

(2) Компенсацията по ал. 1 се определя като разлика между постигнатата средно претеглена цена за съответните количества, закупени на механизма по чл. 100, ал. 8 и на пазарен сегмент ден напред, относима към съответния краен снабдител за съответния месец, и определената с решение на комисията базова стойност на електрическа енергия за 1 MWh, част от цената, която битовият краен клиент следва да заплаща за съответния регулаторен период. За целите на изчислението на средно претеглената цена, относима към съответния краен снабдител за съответния месец, в случай на закупено количество електрическа енергия на други пазарни сегменти и механизми, се прилага постигнатата реална средно претеглена цена на съответния пазарен сегмент и механизъм за съответния месец, но не по-висока от средно претеглена цена на пазарен сегмент ден напред за съответния месец.

(3) При определяне на компенсацията по ал. 1 се отчитат приходите на крайните снабдители от продажба на електрическа енергия на пазарен

сегмент в рамките на деня, които надвишават разходите за нейното закупуване.

(4) Веднъж на три месеца при определяне на размера на компенсацията комисията извършва корекция с надвзет/недовзет приход, формиран от прилагане на тарифна структура на базовата стойност на електрическа енергия за 1 MWh през този период, като тази корекция може да бъде разсрочвана.

(5) При определяне на компенсацията по ал. 1 не се прилагат чл. 13, ал. 5 и чл. 14.“

§ 4. В чл. 31б, ал. 2 след думата „Комисията“ се добавя „може да“.

§ 5. В чл. 32, ал. 2, т. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „както и на базовата стойност по чл. 30б.“

§ 6. В чл. 36а, ал. 1 думите „електрическа енергия и“ се заличават.

§ 7. В чл. 36б се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 4:

„(4) Покриване на разходите по ал. 1, т. 1 и 6 се извършва при условия и ред, предвидени в договор, сключен с фонда по утвърден от управителния съвет на фонда образец. Размерът на разходите по чл. 94а, ал. 3, които фондът покрива се определя като разлика между разходите за закупена електрическа енергия по преференциални цени и приходите от продажбата на тази енергия на организиран борсов пазар на пазарен сегмент ден напред за съответния месец.“

2. Алинея 4 става ал. 5.

§ 8. В чл. 36д се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 11:

„11. приходи, предвидени в други нормативни актове.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Средствата по ал. 1 се разходват за издръжка, свързана с дейността на фонда и за покриване на разходите по чл. 36б, ал. 1, а тези, предоставени въз основа на други нормативни актове, съгласно предвиденото в тях.“

§ 9. В чл. 36ж, ал. 1, т. 2 думите „който сключва сделки по регулирани цени с крайни клиенти“ се заличават.

§ 10. В чл. 36з, ал. 1 след думите „подлежащите на възстановяване“ се добавя „средства, изплатени от фонда по чл. 36б, ал. 1, т. 1 и т. 6, и“.

§ 11. В чл. 36л се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Фондът не дължи компенсация за закупени от крайния снабдител количества електрическа енергия, които надвишават тези, които крайният снабдител е фактурирал на битовите крайни клиенти за същия период.“

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Максималният размер на компенсацията, която фондът изплаща за съответния месец, се изчислява въз основа на количеството, за което крайният снабдител дължи цената и/или компонентата от цена по чл. 30, ал. 1, т. 17, и определената от комисията компенсация по чл. 30в.

3. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Фондът извършва проверка на съответствието между:

1. реално закупената от крайните снабдители електрическа енергия за снабдяване на битови крайни клиенти и реално фактурираното количество електрическа енергия от тях за същия период;

2. реално фактурираното количество електрическа енергия от крайните снабдители и количеството, за което крайният снабдител дължи цената и/или компонентата от цена по чл. 30, ал. 1, т. 17.“

4. Създава се ал. 8:

„(8) В случай че се установи разлика между количествата по предходната алинея, фондът изплаща компенсация за съответния месец въз основа на най-малкото количество електрическа енергия.“

§ 12. В чл. 37, ал. 1 точка 4 се изменя така:

„4. дейности при регулирани, свободно договорени и цени по чл. 30а.“.

§ 13. В чл. 80а се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 в изречение първо след думите „осъществяващи дейности“ и в изречение второ след думите „отчетната им дейност“ се добавя „при цени по чл. 30а и“.

2. В ал. 8, т. 2 след думите „отчетната дейност“ се добавя „при цени по чл. 30а и“.

§ 14. В чл. 91, ал. 1 думите „по регулирани от комисията цени“ се заменят с „по цени по чл. 30а“.

§ 15. В чл. 94а ал. 3 се изменя така:

„(3) Крайните снабдители изкупуват електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия от производители по чл. 162 и по чл. 31 от Закона за енергията от възобновяеми източници, присъединени към електроразпределителната мрежа. Крайните снабдители продават изкупената електрическа енергия само на организиран борсов пазар на пазарен сегмент ден напред чрез отделна регистрация.“

§ 16. В чл. 97 ал. 1 се изменя така:

„(1) Сделките с електрическа енергия между краен снабдител и битов краен клиент - за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение, когато този клиент не е избрал друг доставчик, се сключват по цената по чл. 30а, ал. 3.“

§ 17. В чл. 100 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „за количествата по чл. 31, ал. 5, т. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници“ се заличават.

2. Създават се ал. 8, 9 и 10:

„(8) С цел гарантиране на сигурността на доставките за снабдяване на битови клиенти и предвидимостта на разходите за балансиране, организираният борсов пазар включва и механизъм, на който се предлагат дългосрочни продукти.

(9) Сделки по ал. 8 могат да сключват:

1. крайните снабдители за закупуване на електрическа енергия за снабдяване на битови клиенти;

2. търговците и производителите на електрическа енергия, самостоятелно или чрез координатор на балансираща група, за продажба на електрическа енергия на крайни снабдители.

(10) Организираният борсов пазар може да приема нестандартни дългосрочни продукти на механизма по ал. 8.“

§ 18. В чл. 111, ал. 1 думите „по регулирани и свободно договорени цени“ се заменят с „по регулирани, свободно договорени и цени по чл. 30а“.

§ 19. В чл. 162, ал. 1 думите „присъединени към съответната мрежа,“ се заличават.

§ 20. В § 1 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 27е се отменя.

2. Създава се т. 80:

„80. „Дългосрочен нестандартен продукт“ е всеки енергиен продукт на едро, който не е стандартен продукт, търгуван на организиран пазар, включително енергиен продукт на едро, който не е с фиксирано крайно количество на доставената електрическа енергия.“

2. Предложеният със законопроекта § 1 да стане § 21 и да се измени така:

„§ 21. В Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 96 от 2023 г.; изм. и доп., бр. 39 от 2024 г.) в преходните и заключителни разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Параграф 51 се отменя.

2. Параграф 54 от се изменя така:

„§ 54. В ежегодните доклади на Комисията за енергийно и водно регулиране, представяни на Европейската комисия, се включва информация за напредъка към постигане на ефективна конкуренция между доставчиците и прехода към пазарно обусловени цени за битови клиенти.“

3. Параграф 60 се отменя.

4. В § 66:

а) точка 3 се изменя така:

„3. параграф 39, т. 2, който влиза в сила от 31 декември 2027 г.;“

б) създава се т. 4:

„4. параграф 48, който влиза в сила от 31 декември 2025 г.“

3. Предложеният със законопроекта § 2 да не се приема.

4. Да се създаде подразделение „Преходни и заключителни разпоредби“ с § 22, 23 и 24:

„Преходни и заключителни разпоредби

§ 22. Изискването за посочване на размера на компенсацията на съответния битов краен клиент в съответната фактура не се прилага само за първия отчетен период след влизането в сила на този закон. Във фактурата за втория отчетен период на отделен ред се посочва и размерът на компенсацията за първия отчетен период.

§ 23. Издадените към момента на влизането в сила на този закон лицензии за дейността „снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител“ се изменят служебно от комисията, като се привеждат в съответствие с разпоредбите на този закон.

§ 24. Комисията за енергийно и водно регулиране провежда производствата по чл. 30а и 30б за регулаторния период, който започва от 1 юли 2025 г., и въз основа на § 2 и § 3.“

5. Предложеният със законопроекта § 3 да стане § 25.

ВНОСИТЕЛИ:

Александър Димитров
Татяна Милова
Александър Велчев
Мартин Харизанов
Красен Георгиев
Хелица Николова
Мария Белова
Владимир Логовски
Драгомир Стойчев

МОТИВИ

Реформа 8 от Плана за възстановяване и устойчивост на България е предоговорена от правителството във вариант, в който либерализацията на пазара на дребно е отложена без конкретен ангажимент със срок, при запазване на либерализацията на пазара на едро от 1 юли 2025 г. В тази връзка се планира държавата да осигури възможност за предвидимост за доставките на електроенергията за бита, като в същото време ефективно премахне задълженията за определяне на квоти за регулиран пазар и отпадане ролята на НЕК ЕАД като обществен доставчик.

За тази цел, с оглед осигуряване сигурността на снабдяването с електрическа енергия на битовите крайни клиенти след 01.07.2025 г. и имайки предвид отпадането на качеството на обществен доставчик на НЕК ЕАД, с направените предложения се създава възможност за обезпечаване на нуждите на крайните снабдители за покриване на битовото потребление на електрическа енергия в страната чрез създаване на нов механизъм (сегмент) на борсовия пазар, който включва дългосрочни продукти.

По този начин ще се постигне прогнозируемост на разходите на крайните снабдители за електроенергията, която да бъде доставяна на битовите потребители, а оттам – и прогнозируемост за ежемесечната компенсация, която ще бъде осигурявана на битовите потребители от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ чрез крайните снабдително решение на КЕВР, като комисията продължава да определя и базова стойност (или цена) на електрическа енергия за 1 MWh за съответния регулаторен период. В случай, че реалната цена на фактурираната от крайния снабдител енергия е над базовата стойност, крайният клиент ще бъде коменсиран за цялата разлика от Фонд СЕС. На следващо място, предвидената възможност за гъвкавост на дългосрочните продукти ще намали риска от генериране на високи разходи за крайните снабдители.

Новият сегмент (механизъм) ще бъде отворен за всички продавачи (т.е. производители на електрическа енергия и търговци) и ще включва новосъздаден форуърден нестандартен продукт (разработен на търговска основа и търгуван на организиран борсов пазар).

Предложената промяна няма да е обвързващо задължение за крайните снабдители и те няма да бъдат задължени да се снабдяват с електрическа енергия единствено чрез този продукт. Крайните снабдители ще могат свободно да избират от всички продукти на БНЕБ. Ще се агрегират различни технологии за производство на електрическа енергия, за да се осигури съответствие със специфичния профил на търсене от страна на крайните снабдители, което ще даде възможност за максимално използване на ефективната ценова конкуренция за гарантиране на доставките за битовите крайни клиенти на гарантирани от държавата позвоими и достъпни цени.

ВНОСИТЕЛИ:

Петя Лобанов
Навела Навела
Александр Великий
Мартин Харизанов
Красен Георгиев
Хекинг Жиликов
Мария Белова
Валери Поповски
Драгомир Странев